

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 328/2011-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. júla 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť V. T., B., zastúpeného advokátom JUDr. P. A., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 126/2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 126/2005 p o r u š i l základné právo V. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava II vo veci vedenej pod sp. zn. 17 C 126/2005 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietahov.

3. V. T. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. V. T. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 475,93 € (slovom štyristosedemdesiatpäť eur a deväťdesiattri centov), ktoré je Okresný súd Bratislava II p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. P. A., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 328/2011-8 zo 6. júla 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 126/2005 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti najmä uviedol: *„V konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava II pod spis. zn. 17C 126/05 vo veci navrhovateľa V. T.(...) proti odporcovi O. A.(...) prebieha spor o určenie neplatnosti kúpno-predajnej zmluvy.*

Sťažovateľ podal svoj žalobný návrh na Okresnom súde Bratislava III dňa 3. 11. 2004, nakoľko posledná jemu známa adresa trvalého pobytu odporkyne sa nachádzala v obvode tohto súdu. Na výzvu súdu na doplnenie žaloby zo dňa 19. 1. 2005

sťažovateľ bez meškania žalobu doplnil podaním zo dňa 31. 1. 2005. Dňa 25. 5. 2005 bol spis postúpený z dôvodu miestnej príslušnosti na Okresný súd Bratislava II.

Prvé pojednávanie vo veci, napriek okamžitej súčinnosti sťažovateľa s doplnením žaloby, bolo vytýčené až na 5. 10. 2006, t. j. takmer po dvoch rokoch od podania žaloby a rok a pol od postúpenia veci na Okresný súd Bratislava II.

Následne po výsluchu účastníkov na pojednávaní nariadil súd dňa 20. 12. 2006 (viac ako 2 mesiace po pojednávaní) znalecké dokazovanie. Napriek tomu, že znalkyňa mala podklady k dispozícii ihneď, oznámila súdu až dňa 22. 8. 2007, že materiál na posúdenie je nedostatočný. Súd následne síce vyžiadal niektoré ďalšie podklady od S. p. a S., a. s., ale urobil tak až v januári 2008. Len omeškanie súdu s napísaním jednoduchej výzvy na príslušné úrady tak trvalo 5 mesiacov.

Po tom, ako sa znalkyňa 31. 3. 2008 vzdala svojej úlohy, poveril súd vyhotovením znaleckého posudku Ú. v Ž., ktorý však vypracoval svoje odborné stanovisko až dňa 5. 11. 2008. Následne súd vytýčil pojednávanie až na 28. 5. 2009 (proti uzneseniam o priznaní znalečného sťažovateľ síce podal odvolania, ale súd nezaslal spis na odvolací súd, teda aj takto neskoro vytýčené pojednávanie je nutné považovať za zbytočný priet'ah v konaní).

Po pojednávaní a po tom, ako súd zaslal ďalšie dožiadania ohľadne podkladov pre znalecké dokazovanie v júni, resp. júli 2009 bol spis postúpený na Krajský súd v Bratislave, ktorý dňa 21. 3. 2010 rozhodol o odvolaniach.

Hoci ešte dňa 23. 6. 2010 sťažovateľ podal návrh na doplnenie podkladov pre znalecké dokazovanie, súd až uznesením zo dňa 8. 2. 2011 uložil Ú. v Ž., aby doplnil svoje odborné stanovisko po preskúmaní nových podkladov, čo však uvedený znalecký ústav odmietol urobiť s poukazom na vyčerpané kapacitné možnosti ústavu, ktoré umožňujú vyhotoviť posudok v lehote 8-10 mesiacov. Napriek žiadosti sťažovateľa o ustanovenie iného znalca, resp. znaleckého ústavu, súd do dnešného dňa neurobil navrhované, prípadne iné opatrenia, aby skrátil lehotu 8-10 mesiacov na vypracovanie posudku, ktorá je celkom zjavne neprimeraná a spôsobuje ďalšie zbytočné priet'ahy v konaní, ktoré už samo doteraz trvá neprimerane dlho.

Celý súdny spor sa v súčasnosti ťahá už vyše 6 rokov a to napriek okamžitej súčinnosti zo strany sťažovateľa, ktorú poskytol bezodkladne vždy, keď si to vyžiadal súd

alebo potreba dokazovania. Skutočnosť, že rovnako nepostupovali aj znalci a odporkyňa (vyjadrenie k žalobe zaslala až 22. 2. 2006) nemôže ísť na tarchu sťažovateľa a ani ospravedlniť porušovanie jeho základných práv. Za pripustenie prieťahov zo strany znalcov a iných účastníkov konania zodpovedá súd, ktorý v konaní neurobil nijaké opatrenia, aby týmto prieťahom zamedzil. Nemenej podstatné je, že zbytočné prieťahy spôsobil v podstatnej miere svojim nekonaním aj samotný súd, a to najmä tým, že opakovane nevytýčil pojednávanie, resp. ho vytýčil až po neprimerane dlhej dobe, ako aj tým, že jednoduché úkony (vyžiadanie podkladov pre znalecký posudok) opakovane vykonával s časovým sklzom niekoľko mesiacov.

Sťažovateľ má za to, že hore uvedené konanie porušilo jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu garantované v článku 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1(...)

Nakoľko podľa názoru sťažovateľa v konaní pred prvostupňovým súdom k zbytočným prieťahom celkom zjavne a opakovane došlo, a navyše podaná sťažnosť nemala ani preventívny účinok, keď súd po jej podaní a vybavení opätovne pripustil prieťahy v konaní (neprimeraná lehota pre vyhotovenie znaleckého posudku), sťažovateľ má za to, že jediným spôsobom ochrany jeho základných práv je podaná ústavná sťažnosť.“

1.1 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava II vo veci návrhu na určenie neplatnosti kúpno-predajnej zmluvy, v konaní vedenom pod sp. zn. 17C 126/2005 porušil právo sťažovateľa V. T., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...)

Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17C 126/2005, vo veci návrhu na určenie neplatnosti kúpno-predajnej zmluvy prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

V. T. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 9.000,- €, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. (...)

Sťažovateľ uplatňuje nárok na náhradu trov konania vo výške 314,18 € (za 2 úkony á 123,50 € + 2 x paušál á 7,41 € + DPH 20 %).“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 2110/2011 zo 14. mája 2012 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu zo 6. júna 2012.

2.1 Predsedníčka okresného súdu uviedla, že: „(...) *Po oboznámení sa s obsahom predmetnej sťažnosti, spisovým materiálom, na základe písomného vyjadrenia zákonnej sudkyne, považujem sťažnosť sťažovateľa za nedôvodnú. Je síce nepochybné, že vo veci došlo, v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním k prietahom, tieto však vznikli výlučne zavinením samotného sťažovateľa. Súčasne Vám oznamujem, že netrvám na ústnom prejednaní sťažnosti ústavným súdom.*(...)“

2.2 Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení z 10. mája 2012 uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) *K sťažnosti podanej navrhovateľom, poukazujúc na chronologický prehľad som toho názoru, že k prietahom v danej veci nedošlo. Navrhovateľ ako účastník konania nedoložil do spisu potrebný porovnávací materiál za účelom vypracovania znaleckého posudku, z ktorého dôvodu konštatovala znalecká organizácia nedostatok porovnávacieho materiálu. Spis sa nachádzal 2 x na Krajskom súde z dôvodu podania odvolania a raz na Krajskej prokuratúre, z dôvodu podania podnetu navrhovateľom na podanie mimoriadneho dovolania.*“

2.3 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom podaní k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu uviedol: „(...) *So záverom predsedníčky Okresného súdu Bratislava II uvedenými v jej vyjadrení zo dňa 14. 5. 2012 nemôžem súhlasiť. Predsedníčka súdu uvádza a priznáva, že v konaní došlo k prietahom v súvislosti so znaleckým dokazovaním, avšak tieto prietahy údajne spôsobil sám sťažovateľ. Tvrdenie o zodpovednosti sťažovateľa je v príkrom rozpore nielen so skutočnosťou (preukázanou obsahom súdneho spisu), ale dokonca aj s vyjadrením konajúcej zákonnej sudkyne, ktoré bolo k vyjadreniu predsedníčky súdu priložené.*“

Samotná zákonná sudkyňa priznáva, že za prvý rok a pol, kedy bol spis na Okresnom súde Bratislava II, nebolo vo veci vytýčené konanie a ani urobený jediný úkon. Takýto postup sa inak, ako zbytočnými prietahmi podľa názoru sťažovateľa nazvať nedá. V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje aj na tú skutočnosť, že ani podanie žaloby na miestne nepríslušnom súde nemožno pričítať na jeho ťarchu, nakoľko žalobu podával na súd príslušný podľa jemu poslednej známej adresy odporkyne. Potom ale prietahy na samotnom začiatku konania predstavujú nie len rok a pol, ale až vyše dvoch rokov.

Hoci súd následne začal vo veci konať, naďalej dochádzalo k väčším či menším prietahom, keď súd na jednoduché úkony potreboval neprimerane veľa času. Sťažovateľ je toho názoru, že vo svojej sťažnosti tieto prietahy dostatočne jasne a treba dodať, že aj objektívne (neopomínal uviesť, kedy súd riadne konal, na rozdiel od zákonnej sudkyne, ktorá obdobia bez úkonov prechádza viac menej mlčaním) popísal, preto v podrobnostiach odkazuje práve na jej obsah.

Napokon, v čase podania sťažnosti došlo zo strany Okresného súdu Bratislava II k opätovným prietahom, ktoré priznáva vo svojom vyjadrení aj predsedníčka súdu, a to prietahom s vykonaním znaleckého dokazovania. Z vyjadrenia predsedníčky súdu nie je zrejmé, prečo by za tieto prietahy mal zodpovedať sťažovateľ. Sťažovateľ naproti tomu dáva do pozornosti svoje podanie zo dňa 4. 4. 2011 (v prílohe). V ňom sťažovateľ bezodkladne po tom, ako bol informovaný, že znalecká organizácia nemá voľné kapacity na vykonanie znaleckého úkonu včas, kvôli čomu dôjde k prietahom, žiadal súd, aby poveril vykonaním úkonu iného znalca (znalecký ústav) s dostatkom voľných kapacít. Súd však napriek oznámeniu od znaleckej organizácie o nedostatku voľných kapacít a napriek žiadosti sťažovateľa nápravu neurobil a zapríčinil tak ďalšie prietahy v trvaní 12 mesiacov. Je teda zrejmé, že sťažovateľ mal a prejavil svoj záujem na čo najskoršom vykonaní znaleckého úkonu tak, aby v konaní naďalej nedochádzalo k zbytočným prietahom a konanie bolo čo najskôr riadne ukončené.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ oznamuje, že trvá na podanej sťažnosti a žiada Ústavný súd SR, aby tejto sťažnosti vyhovel.

Súčasne oznamujem, že sťažovateľ netrvá na tom, aby sa v predmetnej veci konalo ústne pojednávanie(...)“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 126/2005:

Dňa 3. novembra 2004 podal sťažovateľ proti O. A., B. (ďalej len „odporkyňa“), na Okresnom súde Bratislava III žalobný návrh na začatie konania o neplatnosť kúpno-predajnej zmluvy.

Dňa 9. marca 2005 Okresný súd Bratislava III postúpil spis okresnému súdu ako miestne príslušnému a zároveň upovedomil o postúpení spisu účastníkov konania.

Dňa 25. mája 2005 bol okresnému súdu doručený postúpený spis a bol zaevidovaný pod sp. zn. 17 C 126/2005.

Dňa 30. mája 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 5. október 2006.

Dňa 2. júna 2005 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 8 dní zaplatil súdny poplatok za návrh.

Dňa 13. júna 2005 sťažovateľ zaplatil súdny poplatok.

Dňa 22. júna 2006 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie odporkyne k žalobnému návrhu.

Dňa 5. októbra 2006 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 9. októbra 2006 sťažovateľ na okresnom súde doplnil svoj návrh a doložil doklady vyžiadané okresným súdom.

Dňa 20. decembra 2006 okresný súd uznesením ustanovil vo veci znalkyňu Mrg. D. H. (ďalej aj „znalkyňa“), ktorej zároveň uložil povinnosť v lehote 40 dní podať

písomný znalecký posudok, a účastníkom uložil povinnosť, aby zložili preddavok na trovy konania spojené s podaním znaleckého posudku.

Dňa 22. januára 2007 podala odporkyňa na okresnom súde odvolanie proti uzneseniu prijatému 20. decembra 2006, ktorým sa domáhala toho, aby sťažovateľ znášal celú časť preddavku na trovy konania.

Dňa 24. januára 2007 sťažovateľ požiadal na okresnom súde o zmenu uznesenia z 20. decembra 2006.

Dňa 25. januára 2007 bola sťažovateľom zložená časť preddavku na trovy dokazovania a Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) bol doručený spis, aby rozhodol o uvedenom opravnom prostriedku odporkyne.

Dňa 2. februára 2007 bol krajskému súdu doručený dodatok k spisu.

Dňa 11. apríla 2007 krajský súd uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

Dňa 10. mája 2007 bol okresnému súdu vrátený predmetný spis.

Dňa 13. júna 2007 okresný súd vyzval znalkyňu, aby sa pre účely prevzatia súdneho spisu na vypracovanie znaleckého posudku osobne dostavila na okresný súd.

Dňa 21. júna 2007 bol odporkyňou zložený preddavok na trovy konania.

Dňa 2. júla 2007 znalkyňa telefonicky okresnému súdu oznámila, že sa dostaví pre účely prevzatia súdneho spisu koncom júla 2007, keďže čerpá dovolenku.

Dňa 14. augusta 2007 znalkyňa osobne prevzala spis pre účely vypracovania znaleckého posudku.

Dňa 27. augusta 2007 bola okresnému súdu doručená žiadosť znalkyne o predloženie ďalších písomností pre účely vypracovania znaleckého posudku a zároveň požiadala o predĺženie lehoty na vypracovanie posudku na 60 dní.

Dňa 18. septembra 2007 okresný súd vyzval účastníkov, aby v lehote 10 dní predložili k spisu materiály požadované znalkyňou.

Dňa 1. októbra 2007 sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že nie je schopný predložiť požadované materiály pre účely vypracovania znaleckého posudku.

Dňa 6. novembra 2007 okresný súd vo svojej výzve urgoval odporkyňu, aby predložila požadované materiály.

Dňa 26. novembra 2007 odporkyňa okresnému súdu oznámila, že nie je schopná predložiť materiály.

Dňa 31. decembra 2007 boli okresnému súdu zaslané listiny na základe výzvy z 13. decembra 2007 adresovanej S. k.

Dňa 16. januára 2008 okresný súd požiadal P. B. a S. p. o spoluprácu vo forme zaslania originálov listín potrebných na vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 28. januára 2008 P. B. okresnému súdu oznámila, že žiadané údaje nie je možné poskytnúť, keďže došlo k uplynutiu lehoty na uchovávanie dokladov.

Dňa 21. februára 2008 S. p. okresnému súdu oznámila, že žiadané údaje nie je možné poskytnúť, keďže nedisponuje požadovanými listinami.

Dňa 7. marca 2008 okresný súd vyzval znalkyňu, aby sa osobne dostavila na súd pre účely posúdenia, či doplnený porovnávací materiál postačuje na určenie pravosti podpisu.

Dňa 31. marca 2008 bola okresnému súdu doručená žiadosť znalkyne o zrušenie uznesenia o pribratí znalca, keďže trpí pretrvávajúcimi zdravotnými problémami.

Dňa 2. mája 2008 okresný súd rozhodol o zrušení uznesenia z 20. decembra 2006, ktorým bola ustanovená znalkyňa, a zároveň za nového znalca ustanovil znaleckú organizáciu Ú. v Ž. (ďalej aj „znalecká organizácia“), ktorej uložil povinnosť predložiť znalecký posudok v 50-dňovej lehote.

Dňa 14. mája 2008 bola sťažovateľom zložená zvyšná časť preddavku na trovy dokazovania.

Dňa 1. októbra 2008 sťažovateľ podal na súde písomnú žiadosť o informovanie o stave znaleckého posudku.

Dňa 2. októbra 2008 okresný súd vyzval znaleckú organizáciu, aby v 10-dňovej lehote oznámila, čo bráni vyhotoveniu znaleckého posudku.

Dňa 2. októbra 2008 okresný súd sťažovateľovi oznámil, že znalecký posudok ešte nie je vypracovaný.

Dňa 6. novembra 2008 bol okresnému súdu doručený vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 11. novembra 2008 okresný súd uznesením rozhodol o priznanej výške znalečného pre obidvoch ustanovených znalcov.

Dňa 4. decembra 2008 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k vypracovanému znaleckému posudku a proti uzneseniu z 11. novembra 2008 o priznaní znalečného podal odvolanie.

Dňa 22. apríla 2009 okresný súd nariadil pojednávanie na 28. máj 2009.

Dňa 28. mája 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom boli prítomní obidvaja účastníci, a bolo vydané uznesenie, ktorým okresný súd pojednávanie odročil na neurčito, aby zistil, či je možné získať ďalší potrebný materiál, a aby sa následne mohlo nariadiť doplnujúce znalecké dokazovanie.

Dňa 1. júna 2009 okresný súd požiadal F. n. (ďalej len „nemocnica“) o spoluprácu vo forme poskytnutia niektorých informácií.

Dňa 15. júna 2009 nemocnica nevyhovela žiadosti, keďže k poskytnutiu materiálov je potrebné konkretizovať žiadosť.

Dňa 3. júla 2009 okresný súd opätovne zaslal nemocnici žiadosť o spoluprácu s doplnenými údajmi.

Dňa 25. augusta 2009 nemocnica poskytla okresnému súdu požadované informácie.

Dňa 25. augusta 2009 sťažovateľ požiadal okresný súd o oznámenie, či bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach sťažovateľa zo 4. decembra 2008.

Dňa 10. septembra 2009 okresný súd sťažovateľovi oznámil, že spis dosiaľ nebol predložený krajskému súdu.

Dňa 13. októbra 2009 bol krajskému súdu predložený spis s opravným prostriedkom.

Dňa 19. októbra 2009 krajský súd vyzval okresný súd, aby v lehote 10 dní zaslal odvolanie ešte vo dvoch vyhotoveniach.

Dňa 10. novembra 2009 boli krajskému súdu doručené ďalšie vyhotovenia odvolania, ktoré okresný súd zaslal 3. novembra 2009.

Dňa 10. februára 2010 krajský súd vyzval ustanovených znalcov a odporkyňu, aby sa v lehote 10 dní vyjadrili k odvolaniu.

Dňa 1. marca 2010 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie odporkyne k odvolaniu.

Dňa 25. marca 2010 bolo krajskému súdu doručené vyjadrenie znaleckej organizácie k podanému odvolaniu.

Dňa 31. marca 2010 krajský súd uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu z 11. novembra 2008, ktorým rozhodol o priznanej výške znalečného.

Dňa 17. mája 2010 bol okresnému súdu vrátený spis z krajského súdu.

Dňa 24. júna 2010 okresný súd požiadal Register obyvateľov Slovenskej republiky, aby v lehote 10 dní predložil súdu adresu trvalého bydliska znalkyne ustanovenej 20. decembra 2006.

Dňa 23. júna 2010 sťažovateľ vyzval okresný súd, aby nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie s predložením ďalších listín.

Dňa 13. júla 2010 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby uhradil preddavok na doplňujúce znalecké dokazovanie.

Dňa 15. júla 2010 bolo okresnému súdu doručené oznámenie Registra obyvateľov Slovenskej republiky, v ktorom uvádza, že 6. februára 2009 došlo k úmrtiu znalkyne.

Dňa 27. júla 2010 došlo okresnému súdu vyjadrenie sťažovateľa k požadovanej výške preddavku na trovy dokazovania.

Dňa 30. júla 2010 bolo okresnému súdu doručené oznámenie krajskej prokuratúry, že sťažovateľ podal podnet na mimoriadne dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 31. marca 2010 a zároveň sa požadovalo zapožičanie spisu.

Dňa 3. augusta 2010 okresný súd krajskej prokuratúre oznámil, že spis nemožno zapožičať, keďže na 14. október 2010 bude nariadené pojednávanie.

Dňa 4. augusta 2010 okresný súd predvolal účastníkov na pojednávanie nariadené na 14. október 2010.

Dňa 13. októbra 2010 okresný súd upovedomil elektronickými prostriedkami právneho zástupcu sťažovateľa, že pojednávanie sa ruší z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

Dňa 14. októbra 2010 okresný súd pojednávanie odročil na neurčito.

Dňa 21. októbra 2010 si okresný súd vyžiadal od P. d. (ďalej len „družstvo“) zaslanie originálov listín s podpismi M. T.

Dňa 10. decembra 2010 okresný súd opätovne požiadal družstvo o zaslanie originálov listín.

Dňa 13. decembra 2010 boli okresnému súdu družstvom zaslané vyžiadané listiny.

Dňa 31. decembra 2010 sťažovateľ opätovne požiadal okresný súd o nariadenie znaleckého dokazovania.

Dňa 17. januára 2011 okresný súd požiadal družstvo o zaslanie ďalších listín.

Dňa 26. januára 2011 boli okresnému súdu doručené vyžiadané listiny.

Dňa 8. februára 2011 okresný súd uznesením ustanovil znaleckú organizáciu Ú. v Ž., ktorej uložil povinnosť v lehote 40 dní doplniť znalecký posudok.

Dňa 15. marca 2011 bolo okresnému súdu doručené oznámenie ustanovenej znaleckej organizácie, že znalecký posudok je možné spracovať v lehote 8 – 10 mesiacov po predložení spisového materiálu.

Dňa 28. marca 2011 okresný súd zaslal sťažovateľovi kópiu listu znaleckej organizácie.

Dňa 5. apríla 2011 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa, aby okresný súd poveril vypracovaním znaleckého posudku iného znalca.

Dňa 6. mája 2011 okresný súd zaslal znaleckej organizácii spis pre účely vypracovania znaleckého posudku.

Dňa 11. januára 2012 okresný súd požiadal ustanovenú znaleckú organizáciu o oznámenie predpokladaného dátumu doručenia znaleckého posudku.

Dňa 17. februára 2012 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie znaleckej organizácie, v ktorom sa uvádza, že znalecký posudok môže byť vypracovaný až koncom marca 2012.

Dňa 3. apríla 2012 bol okresnému súdu doručený doplnok k znaleckému posudku.

Dňa 2. mája 2012 okresný súd uznesením rozhodol o priznaní znalečného znaleckej organizácii.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 126/2005 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Ústavný súd však nepopiera, že v danom prípade vec z dôvodu potreby súdnoznaleckého dokazovania môže predstavovať určitý stupeň zložitosti, avšak doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania, ako sa ďalej uvádza, ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej náročnosti prerokovávanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľ neprispel svojim správaním k priet'ahom v konaní, aktívne sa dožadoval jeho pokračovania, a pokiaľ nebol schopný predložiť požadované porovnávacie materiály pre účely vypracovania znaleckého posudku, ústavnému súdu neušlo pozornosti, že tieto porovnávacie materiály len s veľkými ťažkosťami zadovážoval aj sám okresný súd napriek právnym prostriedkom (napr. § 124 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku), ktoré má k dispozícii, a napriek aj jeho autorite.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania už viac ako 7 rokov (začaté bolo na okresnom súde 25. mája 2005) je už neprimerané (aj keď vec bola približne jeden rok na krajskom súde, za ktorého postup okresný súd nezodpovedá). Okrem uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v danej veci dlhodobo, ale aj krátkodobo nečinný, a to konkrétne od 25. mája 2005 do 30. mája 2006 (jeden rok) a od 4. decembra 2008 do 22. apríla 2009 (štyri mesiace). Okrem uvedeného okresný súd bol v období od 2. mája 2008 do 6. novembra 2008 aj neefektívne činný, keď na vypracovanie znaleckého posudku určil 50-dňovú lehotu, pričom k jeho realizácii došlo až po 180 dňoch. Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože minimálne rok a pol okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného

v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania s'ťažovateľa, ale predovšetkým v dôsledku nečinnosti okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na objektívne možnosti príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany s'ťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

S'ťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 9 000 €, „*nakoľko podľa názoru s'ťažovateľa v konaní pred prvostupňovým súdom k zbytočným priet'ahom celkom zjavne a opakovane došlo, a navyše podaná s'ťažnosť nemala ani preventívny účinok*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre

sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa považuje za primerané vo výške 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia zo 6. júna 2011, podanie sťažnosti z 13. júna 2011 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu zo 6. júna 2012). Za dva úkony vykonané v roku 2011 patrí advokátovi odmena v sume dvakrát po 123,50 € spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,41 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2012 patrí odmena v sume 127,16 € spolu s režijným paušálom 7,63 €, preto trovy právneho zastúpenia pre sťažovateľa predstavujú sumu 396,61 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. K uvedenej sume v danom prípade bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 79,32 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovo sumu 475,93 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2012